

ข่าวและข้อติดพิจารณา

จาก

แดง: ฟอรัสท์ เฮอร์มิทจ (วัดป่าสันติธรรม)

กรกฎาคม/สิงหาคม 2549

วันทำบุญอาสาฬหบูชาฉลองครบรอบการแสดงปฐมเทศนาครั้งแรกของพระพุทธเจ้าในปีนี้ตรงกับวันที่ 10 กรกฎาคม อาตมานำกลุ่มคนใช้ชาวพุทธกลุ่มเล็กๆ ทำบุญในตอนบ่าย แล้วกลับไปทันเวลาการฝึกสมาธิและฟังธรรมสำหรับคนทั่วไปที่จัดขึ้นทุกวันจันทร์ แคนนี้ก็นับว่าใกล้เคียงมากที่สุดแล้วกับการทำบุญฉลองอาสาฬหบูชาของสาธุชนทั่วไป อีกวันต่อมาก็ถึงเวลาที่เรจะต้องเข้าพรรษาเป็นเวลานานสามเดือน

งานทำบุญอาสาฬหบูชาสำหรับสาธุชนทั่วไปจัดขึ้นในวันอาทิตย์ต่อมา ซึ่งบังเอิญตรงกับวันก่อนวันเกิดของอาตมาพอดี ตามปกติพิธีกรรมการทำบุญของเราจะประกอบด้วย ทาน (การให้) ศีล (ความดีงาม) และภาวนา (การฝึกบำเพ็ญทางจิต) อุบาสกและอุบาสิกาจะนำข้าวของมาถวายพระ รับประทานอาหาร และฟังเทศน์ และในวาระการทำบุญอย่างเช่นอาสาฬหบูชา เราจะมีรูป เทียน ดอกไม้สำหรับเวียนเทียนรอบพระเจดีย์และพระพุทธรูปในสวนเจดีย์ของเราด้วย นอกจากจะนำอาหารมาใส่บาตรแล้ว บางคนยังนำข้าวของอื่นๆ มาถวายพระ และรวบรวมปัจจัยช่วยเหลือวัดหรือบางอย่างที่พิเศษ เช่น เพื่อช่วยชำระหนี้สินที่ติดค้างของวัด คอกเทศ และในวันที่ 16 กรกฎาคม ทุกคนได้พร้อมใจกันรวบรวมปัจจัยทำบุญช่วยชำระหนี้สินของวัด คอกเทศได้เป็นจำนวนเกือบพันปอนด์ ชาติไปเพียงไม่กี่ปอนด์ ตอนนี้ก็ยังมีเหลือที่ติดค้างอยู่เพียง 149,000 ปอนด์ที่ทางวัดจะต้องชำระต่อไป

ในการแสดงธรรมเทศนา อาตมาได้เตือนใจให้ทุกคนรำลึกไปถึงวันก่อนเก่าในอดีตเมื่อครั้งที่ทุกอย่างเพิ่งเริ่มต้นกาลครั้งนั้นยังไม่มีวัดวาอารามที่สวยงาม และหากคุณผ่านไปทางสวนมฤคทายวันใกล้เมืองพาราณสีในวันเพ็ญที่พระจันทร์เต็มดวงนานมาแล้ว ภาพที่คุณได้เห็นคงจะไม่น่าประทับใจมากนัก มีเพียงบุรุษที่ซุ่มดมหมกคนนั่งอยู่ใต้ต้นไม้คนหนึ่งแสดงธรรม อีกห้าคนรับฟัง แต่สิ่งที่แสดงให้เห็นได้ยิ่งในวันนั้นเป็นสิ่งที่พิเศษอย่างยิ่ง เพราะนั่นคือหัวใจสำคัญที่พวกเราในโลกตะวันตกรู้จักในนามพระพุทธศาสนา ทางสายกลาง อริยสัจสี่ และมรรคแปด อาสฬหบูชายังแฝงความหมายอื่นที่บ่งชี้ถึงลักษณะและจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของพุทธศาสนา ปัญจวัคคีย์ทั้งห้าที่นั่นเคยทอดทิ้งสมณะโคดมเพราะเห็นว่าพระองค์ทรงเลิกล้มบำเพ็ญทุกรกิริยา ซึ่งเท่ากับเป็นการละทิ้งปณิธานที่ตั้งไว้ แต่แล้วเมื่อพระพุทธองค์ได้ตรัสรู้และเดินทางมาหาพวกเขา ความคิดที่จะไม่ต้อนรับพระองค์แต่แรกนั้นก็กลับหายไป เพราะสมณโคดมได้เปลี่ยนไปจากเดิม ดังนั้น เราจึงเห็นปัญจวัคคีย์ทั้งห้าที่ฟังธรรมเทศนาจากพระพุทธเจ้า นั่นคือพุทธศาสนา นั่นคือลักษณะและจุดมุ่งหมายของพุทธศาสนาที่มีอำนาจเปลี่ยนแปลงคุณ ทำให้คุณเปลี่ยนไปจากเดิม การดำเนินรอยตามขั้นตอนง่ายๆ ของมรรคแปดทำให้ชีวิตดีขึ้นเรื่อยๆ

ความเป็นกันเองและมีไมตรีจิตต่อกันเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในงานทำบุญของเรา อาตมายินดีที่จะกล่าวชมว่าแม้สิ่งที่เราจะทำหรือพูดถึงเป็นเรื่องที่เคร่งขรึมจริงจัง แต่งานอาสาฬหบูชาของเรากลับเต็มไปด้วยความรื่นเริง โดยเฉพาะเมื่อคนไทยกลุ่มใหญ่ปรารภจะอวยพรวันเกิดให้อาตมา และได้พากันเปล่งเสียงร้องเพลง 'แฮปปี้เบิร์ธเดย์' ออกมาอย่างครึกครื้น อาตมารู้สึกซาบซึ้งใจมาก และจำไม่ได้ว่าเคยมีใครร้องเพลงอวยพรให้อาตมาเช่นนั้นมาก่อน

อาตมาอดไม่ได้ที่จะรู้สึกไม่ค่อยเชื่อถือเรื่องการประชุม ปกติถ้าไม่จำเป็นต้องไปให้ใครเขาเห็นหน้า ถึงจะเอาม้าปามาอดูดลาก อาตมาก็ไม่ยอมไป ดังนั้นเมื่อได้ข่าวการประชุมเกี่ยวกับพิปราห์วา (Piprahwa) จึงค่อนข้างผิวดิวิสัยที่อาตมากลับรู้สึกต้องการที่จะไป และถึงกับเฝ้ารอคอยวันเวลาที่จะไปด้วยซ้ำ ทั้งนี้ เห็นจะเนื่องมาจากหนังสือที่ตีพิมพ์เรื่อง 'พระพุทธองค์และนายท่าน (The Buddha and the Sahibs)' โดย ชาร์ลส์ แอลเลน (Charles Allen) ซึ่งเล่าถึงตัวละครพิเศษที่ค้นพบใหม่ หลายคนอยู่ที่อินเดีย ตอนแรกในฐานะคนงานรับใช้บริษัท บริติช อีสท์ อินเดีย และต่อมารับใช้จักรวรรดิอังกฤษ ในหนังสือได้กล่าวถึงอดีตของอินเดียที่สูญสิ้นไปแล้ว อดีตเกี่ยวกับพุทธศาสนาของอินเดีย ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่งจนอาตมาอดไม่ได้ที่จะต้องอ่าน เมื่อได้ทราบข่าวชาร์ลส์ แอลเลนเป็นผู้จัดการประชุมนี้ขึ้นมา และเป็นการประชุมเกี่ยวกับพิปราห์วา (Piprahwa) หนึ่งในจุดหมายปลายทางของการเดินทางแสวงบุญของเราเมื่อสี่ปีก่อน และเกี่ยวกับสิ่งที่คงจะได้ค้นพบหรือไม่ได้ค้นพบที่นั่น และข้อสงสัยที่ว่านี่เป็นแหล่งที่ตั้งของกรุงกบิลพัสดุ์ เมืองที่หนุ่มน้อยผู้จะเป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตได้เติบโตขึ้นจริงหรือไม่ อาตมาจึงรู้สึกว่าจะต้องไปให้ได้

การประชุมจัดขึ้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม โดยไวส์เคานท์ เดวิด แลสเซลเลส (Viscount David Lascelles) ณ ศูนย์การประชุมคอร์ทยาร์ด (Courtyard Conference Centre) ที่เพิ่งสร้างขึ้นใหม่ในบริเวณที่เคยเป็นคอกม้าใหญ่ของแฮร์วูดเฮาส์ (Harewood House) ท่านมนามาไปและอาตมาเดินทางไปถึงที่นั่น และมีเวลาพอที่จะสามารถเดินทอดน่องไปตามทะเลสาบตรงไปที่สวนหิมาลัย (Himalayan Garden) เพื่อเข้าร่วมพิธีสั้นๆ และเดินเวียนเทียนรอบสถูปแฮร์วูด ซึ่งเป็นสถูปที่สร้างขึ้นภายใต้การควบคุมดูแลของพระลามะชาวภูฏาน และเพิ่งทำพิธีเปิดเมื่อปีที่แล้วต่อหน้ามกุฎราชกุมารแห่งอังกฤษ (Prince of Wales)

การประชุมเปิดฉากด้วยเอกสารหัวข้อ 'การระบุวันเวลาเกี่ยวกับพระพุทธเจ้าในอดีต (The Dating of the Historical Buddha)' ซึ่งศาสตราจารย์ กอมบริช (Professor Gombrich) เป็นผู้อ่านให้เราฟัง ติดตามด้วยเอกสารหัวข้อ 'พัฒนาการเริ่มแรกของศาสนาพุทธในอินเดีย (The Early Development of Buddhism in India)' ซึ่งแลนซ์ คัลซินส์ (Lance Cousins) เป็นผู้อ่าน จากนั้นชาร์ลส์ แอลเลนได้เล่าถึงเบื้องหลังความเป็นมาของการขุดค้นบริเวณพื้นที่พิปราะห์วาในปี 1898 และหลานชายของ ดับบลิว ซี เพ็ปเป้ (W.C. Peppé) เจ้าของที่ดินซึ่งเป็นผู้ทำการขุดค้น ได้เล่าให้เราฟังว่าคุณปู่ของเขาคงจะขุดพบอะไรบ้าง ต่อจากนั้นเป็นการนำเสนอข้อมูล ข้อสันนิษฐาน และเอกสารต่างๆ โดยผู้ทรงความรู้ที่มีชื่อเสียงทั้งหลายเป็นผู้อ่านให้เราฟัง - อาตมาไม่เข้าใจเลยว่าเพราะเหตุใดเมื่อเรามีคำพูดสดๆ เป็นสื่อที่ชัดเจนอยู่แล้ว ไฉนจึงต้องมีการอ่านให้เราฟัง มีกระต่ายผู้หนึ่งถึงกับเดินทางมาจากอินเดีย เพื่อมาอ่านเอกสารของเขาให้เราฟัง แกรมยังใช้ PowerPoint แสดงข้อมูลให้เราอ่านตามไปด้วย!! ทุกเรื่องน่าสนใจมาก แต่ค่อนข้างเคร่งขรึม ทำให้อดคิดไม่ได้ว่า น่าจะอยู่อ่านเรื่องพวกนี้จากนิตยสารที่บ้านจะดีกว่า จนกระทั่งหลังพักดื่มน้ำชา การนำเสนอข้อมูลที่นำตื่นเต้นโดยวิทยากรสองท่านได้ทำให้รายการวันนั้นกลับมีชีวิตชีวาขึ้นมาใหม่ วิทยากรท่านหนึ่ง คือ เทอร์รี่ เฟลป์ส (Terry Phelps) ได้นำเสนอสำเนาจดหมายที่พิสูจน์ว่า ด็อกเตอร์ ฟุห์เรอร์ (Dr Fuhrer) นักโบราณคดีผู้มีชื่อเสียง ซึ่งเคยทำงานในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวในเวลานั้น และต่อมาถูกเปิดโปงว่าเป็นคนลวงโลก ได้ทำการขายพระธาตุของปลอมเหมือนกับที่ต่อมาได้ค้นพบในเขตพิปราะห์วา การขายพระธาตุปลอมเหล่านี้เกิดขึ้นก่อนหน้าการขุดสมบัติของมิดเตอร์ เฟลป์ส หนึ่งปี วิทยากรอีกท่านหนึ่ง คือ แอนดรูว์ ฮักซ์ลีย์ (Andrew Huxley) ได้นำเสนอเอกสารที่น่าสนใจ โดยไม่ได้อ่านให้เราฟัง เอกสารนี้ถกเถียงว่าการหายตัวอย่างลึกลับและอาจฆ่าตัวตายของ จอร์จ บูห์เลอร์ (Georg Buhler) ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอินเดีย มีสาเหตุมาจากการที่เขาเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับฟุห์เรอร์ ทั้งยังมีส่วนพัวพันโดยไม่ได้ตั้งใจกับการปลอมแปลงโกศจารึกพิปราะห์วา (Piprahwa Urn Inscription) ด้วย

เมื่อพวกเรามารวมตัวกันในการสรุปและสนทนา (Open Forum and Conclusions) รายการสุดท้าย ผู้ทรงความรู้ทั้งหลายพากันซึ่งดูหลักฐาน และลงความเห็นที่ไม่แน่ใจกับการค้นพบของเทอร์รี่และแอนดรูว์ แต่อาตมาเองกลับรู้สึกไม่แน่ใจกับผู้ทรงความรู้เหล่านี้ และอาตมาเชื่อแน่ว่าจะต้องมีการถกเถียงกันในเรื่องนี้ต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้อ่านสิ่งที่เทอร์รี่พูดถึงความเกี่ยวข้องของฟุห์เรอร์กับการค้นพบเสาโคกและข้อความจารึก ณ สถานที่ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นหลุมพินีสถานประสูติของพระพุทธเจ้า อาตมาเคยคิดเสมอมาว่าเสาจารึกนั้นดูค่อนข้างจะมีลักษณะเป็นของนักสมัครเล่นมากกว่า

วันนี้เป็นวันที่แตกต่างจากวันอื่นๆ ของอาตมาเป็นอย่างมาก การได้สัมผัสประสบการณ์ในโลกวิชาการเป็นสิ่งที่น่าพิศวง แต่หลังจากนั้น อาตมาอดคิดไม่ได้ว่าเราเสียเวลากันมากเกินไปกับสิ่งที่เราไม่มีวันจะรู้ได้แน่นอน เราอาจจะไม่มีวันล่วงรู้วันเวลาที่แน่นอนเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า เราอาจจะไม่มีวันรู้ได้แน่นอนว่ามีอะไรเกิดขึ้นที่พิปราะห์วาในปี 1898 หรือว่ากรุงกบิลพัสดุ์ตั้งอยู่ที่นั่นจริง หรือว่าพระธาตุที่นั่นเป็นของจริงหรือไม่ - บังเอิญมีพระธาตุบางองค์ประดิษฐานอยู่ในภูเขาทองที่วัดสระเกศในกรุงเทพฯ ด้วย

แต่เรื่องนี้สำคัญจริงหรือไม่สำคัญก็ได้ การรู้จักพระพุทธเจ้ามิใช่เรื่องอภินิหาร แต่พระพุทธเจ้าเคยมีชีวิตอยู่จริง และการรู้จักสถานที่บางแห่งที่พระองค์เคยอาศัยอยู่และสั่งสอนผู้คนอย่างน้อยก็เพิ่มความมั่นใจให้พวกเรา และการตั้งคำถามเกี่ยวกับพระธาตุอาจทำให้บางคนที่มีศรัทธาแรงกล้าเกินควรได้หันมาเอาใจใส่คำสอนที่เป็นสาระแก่นสารของพระองค์ เตือนใจให้เขาระลึกว่าโลกนี้เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน

มีเสียงเตือนมาว่าการที่อาตมาสนับสนุนและเข้าไปเกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งอนุศาสนาจารย์สอนศาสนาพุทธให้กองทัพบกนั้นจะทำให้เกิดการเข้าใจว่าอาตมาเห็นชอบกับการทำสงครามและการใช้กำลังอาวุธ อาตมาเห็นจะต้องชี้แจงให้หายสงสัยว่าอาตมาไม่เห็นชอบในเรื่องนี้ และองค์การพุทธธรรมก็ไม่เห็นชอบด้วยเช่นกัน อาตมาเคยได้ยินแม้กระทั่งชาวพุทธเองที่บอกว่าการตัดสินใจในเรื่องเหล่านี้ทำได้ยาก และว่าบางครั้งอาจไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากต้องทำสงครามและใช้กำลังอาวุธ นั่นอาจเป็นความคิดเห็นส่วนตัว แต่มิใช่คำสอนของพระพุทธเจ้า ศาสนาพุทธไม่เคยส่งเสริมกิเลส แต่จะทำทวยกิเลสและมุ่งหมายให้กำจัดกิเลส อาตมาคิดว่าเราอาศัยอยู่ในโลกที่เต็มไปด้วยความทุกข์ และสำหรับหลายๆ คน การแก้ไขปัญหาความแตกต่างดูเหมือนจะไม่มีวิธีการอื่นนอกจากจะต้องใช้ความรุนแรง แต่การทำเช่นนั้นมิใช่สิ่งที่ศาสนาพุทธอนุญาตหรือจำเป็น น่าเศร้าใจที่หญิงชายหลายร้อยคนที่คิดลงชื่อสมัครเป็นทหารแต่งเครื่องแบบงามสง่า และเข้าร่วมเดินแถวทหาร ตลอดจนถึงเล่นเกมส์ต่างๆ บนพื้นที่ราบซอลส์เบอรี (Salisbury Plain) และเรียนรู้การยุทธ์

ต้องประสบเหตุการณ์อันสะเทือนอารมณ์ในการสู้รบที่พอล์คแลนด์ บอสเนีย อัฟกานิสถาน หรืออิรัก เมื่อสหายร่วมรบ เคียงข้างถูกระเบิดพาว์ชาติวิบัติ และตัวเองถูกระเบิดและถูกยิง และถูกคาดหวังให้ลงมือฆ่าหนุ่มสาวฝ่ายตรงข้าม อาชีพทหารมิใช่สัมมาอาชีพ สงครามโหดร้ายเสมอ และไม่เคยสิ้นสุดแม้เมื่อสงครามยุติลงแล้ว ผู้แพ้ต้องเจ็บปวดและความรุนแรงมักจะเกิดขึ้นตามมาอย่างแทบหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่หรอก อาตมาไม่เคยส่งเสริมหรือสนับสนุนสงคราม แต่อาตมาเป็นห่วงคนที่ต้องตกอยู่ท่ามกลางสงครามต่างหาก

การฝึกงานของคุลีมาลในวันกลางฤดูร้อนของเราประสบความสำเร็จอย่างสูง ที่จอดรถเต็ม และเราต้องใช้เก้าอี้ที่มีอยู่เกือบทั้งหมด เป็นหลักฐานยืนยันว่ามีคนมาเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก ปรางและลู้คทำหน้าที่จัดเตรียมอาหารได้อย่างยอดเยี่ยม และในตอนบ่ายเรามีรายการที่ดีมากกับด็อกเตอร์ ปีเตอร์ เบ็นเนทท์ (Dr Peter Bennett) ผู้บัญชาการเรือนจำเกร็นดอนและสปริงฮิลล์ ซึ่งยอมรับกับเราว่าค่อนข้างจะรู้สึกประหม่าที่เหยียบย่างเข้ามาในถิ่นของอาตมาแทนที่จะให้อาตมาเข้าไปในถิ่นของเขา ปีเตอร์และอาตมาเพิ่งตกลงกันว่าจะจัดงานฉลองสวนมูมสงบของพระพุทธองค์ที่สปริงฮิลล์ (Springhill Buddha Grove Festival - เลี้ยงอาหารนักโทษที่เรือนจำสปริงฮิลล์) ประจำปีนี้ในวันที่ 17 สิงหาคม คุณๆ ที่สนใจจะมาช่วย กรุณาติดต่อเราได้ หลังจากนั้น อาตมายังหวังที่จะเปิดตัว LetGo กลุ่มสนับสนุนอดีตนักโทษชาวพุทธที่อาตมาหวังว่าในที่สุดนักโทษชาวพุทธเองจะเป็นผู้ดำเนินการ และอาตมายินดีอย่างยิ่งที่จะประกาศให้ทราบ ว่า แอนน์ โอเวอร์ส (Anne Owers) หัวหน้าสารวัตรตำรวจจะเป็นวิทยากรของเราในการฝึกงานของคุลีมาลก่อนหน้าวันงานสปริงฮิลล์

มีผู้เสนอบ้านไม้สูงให้เราในสวนวู้ด คอทเทจ ซึ่งจะทำให้เรามีสถานที่ที่สงบและปราศจากคนรบกวน ห่างไกลจากบ้านใหญ่ที่มีห้องพระและห้องทำสมาธิ งานแรกที่ต้องทำคือย้ายเรือนกระจกไปตั้งที่ใหม่ แล้วจัดทำฐานคอนกรีต รถบรรทุกได้นำคอนกรีตที่ผสมเรียบร้อยแล้วมาส่ง และเราต้องขนไปใส่เข้าที่ให้เร็วที่สุดก่อนที่มันจะใช้การไม่ได้ โชคดีที่มีสมาชิกสมาคมชาวพุทธของมหาวิทยาลัยวอริคทั้งอดีตและปัจจุบันมาร่วมกันช่วยเป็นจำนวนมาก ทุกคนยินดีทำงานปริญญาเอกหรืออะไรก็ตามแต่ที่กำลังทำอยู่เพื่อมาช่วยเราในตอนบ่าย อาตมาเดินทางไปที่เรือนจำการ์ทรี (Gartree Prison) จึงไม่ได้ร่วมสนุกกับเขาด้วย หวังว่าบ้านไม้สูงนี้คงจะเสร็จทันเวลาสำหรับการใช้ในรายการเก็บตัวฝึกกัมมัฏฐาน ช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ซึ่งจะเริ่มต้นในวันที่ 1 กันยายนนี้ เราจะทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในวันอาทิตย์ที่ 10 กันยายน

อากาศที่ผ่านมาร้อนจนอยู่ข้างในไม่ได้ ดังนั้น เย็นวันจันทร์และวันศุกร์ที่มีการฝึกสมาธิและฟังธรรมสำหรับสาธุชนทั่วไปบางวัน เราได้พากันนั่งอยู่ข้างนอก เท่าที่ผ่านมายังไม่มีสมอของใครกระทบกระเทือนเพราะถูกแอมป์เปิดหล่นใส่หัว จะมีบ้างก็แค่เสียงบ่นเรื่องยุ่ง นอกนั้นก็รู้สึกสงบสบายกันดี การนั่งอยู่ในที่แจ้งใกล้ชิดกับธรรมชาติช่วยทำให้จิตใจสงบได้ การนั่งนิ่งๆ อย่างสงบและใกล้ชิดกับธรรมชาติจะทำให้คุณสามารถสังเกตเห็นสิ่งที่เข้ามารบกวน มองเห็นขณะที่มันเข้ามาและออกไป จึงขอให้คุณมองดูโลกที่ผ่านไปอย่างรวดเร็วอย่างที่มีมันเป็นอยู่ นั่นคือ โลกที่เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ไม่มีตัวตน ไร้จิตวิญญาณ หรือสภาวะอันใด

บันทึกรายการสำคัญ

พิธีเปิดห้องพระวู้ด คอทเทจ

ณ วู้ด คอทเทจ วันอาทิตย์ที่ 10 สิงหาคม ตั้งแต่ 10 น. เข้าเป็นต้นไป

รายการเก็บตัวฝึกกัมมัฏฐานที่วู้ด คอทเทจ

รายการเก็บตัวฝึกกัมมัฏฐานเหล่านี้จะจัดขึ้นในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์แรกของเดือนกันยายน ตุลาคม และพฤศจิกายน เริ่มตั้งแต่เย็นวันศุกร์จนถึงบ่ายวันอาทิตย์ มีที่ให้อยู่เพียงไม่กี่ที่ สอบถามหรือสมัครเข้าร่วมได้ทางอีเมล ที่

enquiries@woodcottage.org.uk

**จดหมายข่าวจาก เจ้าคุณภาวนาวิเทศ (หลวงพ่อเชมธัมโม) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อังกฤษ OBE แห่ง
วัดป่าสันติธรรม และองคุลีมาล องค์การสอนศาสนาพุทธในเรือนจำ**

The Forest Hermitage, Lower Fulbrook, nr Sherbourne, Warwickshire, CV35 8AS, United Kingdom.

ติดต่อท่านอาจารย์ เชมธัมโม และองคุลีมาล - โทรฯ สายตรง : 01926 624385 มือถือ : 07941 013319

อีเมลล์ : prakhem@foresthermitage.org.uk

เว็บไซต์ : www.foresthermitage.org.uk

THE BUDDHA-DHAMMA FELLOWSHIP ทะเบียนการกุศลเลขที่ 289913. ANGULIMALA ทะเบียนการกุศลเลขที่ 294939.